

АНАЛІЗ ДОСВІДУ БУДІВНИЦТВА І ПРОЕКТУВАННЯ ВОДНО – ТУРИСТИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ

Анотація. У статті проведено аналіз формування водно-туристичних комплексів, досліджено вітчизняний та закордонний досвід їх проектування і будівництва. На прикладах існуючих об'єктів прослідковано особливості функціонально-планувальної та архітектурної організації таких комплексів.

Ключові слова: водно-туристичний комплекс, водні ресурси, рекреаційні комплекси, туризм.

Постановка завдання. Одним з головним напрямків освоєння курортно-рекреаційних територій України нині є перехід від будівництва окремих локальних закладів туризму до групових утворень-комплексів, що дозволить не тільки раціонально використовувати цінні ресурси, але й значно поліпшити обслуговування відпочивальників, більш економно витратити капіталовкладення.

У туристично-рекреаційному комплексі України значне місце займають водні ресурси. Водні ресурси Причорноморської території України і басейну річки Дніпро дають унікальну можливість для формування водно-туристичних комплексів з організацією для туристів і відпочивальників водо- і грязелікування, туристських походів, занять різними видами спорту на воді.

Мета. Провести аналіз досвіду проектування та будівництва сучасних водно-туристичних комплексів за кордоном та в Україні.

Вступ. Проектування і будівництво водно-туристичних комплексів набуває широкого та інтенсивного розвитку за кордоном. У США та Канаді одним з найбільших районів, де водний туризм має широке розповсюдження, є система Великих озер та річок і каналів, що їх поєднують.

Популярність водного туризму привела до спорудження у великих рекреаційних центрах спеціальних портів і пристаней для прогулянкових і спортивних суден.

Стан вивченості проблеми. Значний внесок у проектування і дослідження проблеми відпочинку та рекреаційної архітектури зробили українські та російські фахівці: Ю.А. Бондар, М.В. Виноградова, Ю.А. Гагін [1], Н.Н. Горбунова, Л. Г. Лукьянова [2], Т.Ф. Панченко [4]. Особливу увагу приділено вивченню дисертаційного дослідження, праць та публікацій С.О. Ніканорова [3], в яких більш глибоко проаналізовано архітектурно-планувальну організацію водно-туристичних комплексів.

Також окремі аспекти формування комплексів для туризму та водних видів спорту досліджені в працях зарубіжних фахівців: Ж. Батлера, В. Бомбарделлі, Ж. Канділіса, М. Клавсона, Ж. Кюзаньє.

Визначена тематика дослідження розглядається в багатьох наукових працях у вигляді статей, книг, монографій, викладених у різних виданнях. Їх аналіз показує ряд складних теоретичних і практичних питань, що потребують вивчення, комплексного дослідження, практичної реалізації.

Виклад основного матеріалу. До об'єктів водно-туристичних комплексів відносяться плавучі готелі. Прикладом одного з найбільших комплексів Франції в галузі водного туризму є «Лангедок-Руссiон» (рис. 1), який протягом літнього сезону може приймати до 1,5 млн. чоловік. Плавучі готелі та водно-туристичні комплекси для обслуговування водних туристів проектуються та будуються у багатьох країнах: Франції, Греції, Швейцарії, Данії, Нідерландах, Швеції, Іспанії та ін. Більшість плавучих готелів обладнані причалами-пірсами, спуско-підіймальними пристроями, а також спорудами для зберігання човнів, їх ремонту. Слід зазначити, що споруди та обладнання для технічного обслуговування плавзасобів являють собою невід'ємну частину водно-туристичних і готельних комплексів, призначених для водних туристів. У затоці Саронікос (Греція), у 70 км від Афін, швейцарським архітектором Ю. Дахінденом

запроектований оригінальний плавучий готель. Будівля, за проектом, повинна мати вигляд плаваючої напівсфери корпусу-понтону, з палубними житловими та громадськими надбудовами. Експериментальний проект плавучого готелю у Швейцарії, запроектований архітекторами Хакін і Кралі, являє собою спробу використати у вигляді плавучої опори понтон.

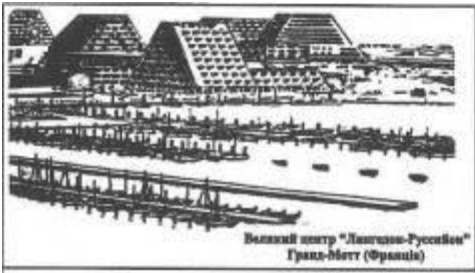

Рис. 1 "Лангедок-Руссийон"

Рис. 2 "Магнолія"

Рис. 2.1 "Магнолія"

Характерною особливістю плавучих комплексів для туристів є можливість буксирування у будь який район міста. У плавучих містах передбачається високий рівень обслуговування водних туристів та їх плавзасобів. У закладах цих комплексів забезпечується в повному обсязі культурний відпочинок та обслуговування туристів. «Гідрополіс» (Нідерланди) побудований у вигляді величезної піраміди. В цілому вигляд Гідрополіса створюється терасоподібними спорудами, розташованими як злами із прямими кутами, які утворюють напівзамкнутий простір гавані [5]. Архітекторами Н.Бургесом та Кітутаке запроектовано плавучий туристичний комплекс з виставковим центром для будівництва США біля Гавайських островів. Він складається з 28 віялоподібних конструктивних елементів-модулів, розташованих на платформах-понтоніах. У деяких комплексах водного туризму за кордоном використовуються декоративні засоби, які надають будівлям подібності до кораблів.

Водні ресурси Причорноморської території України (Одеська, Миколаївська, Херсонська області та АР Крим) надають унікальні можливості туристам і відпочивальникам для водо-, грязелікування та реабілітації. Крим –

Рис. 3 «Літо»

Рис. 4 «Висхід»

Рис. 4.1 «Висхід»

великий туристичний центр України, край паломництва шанувальників активного відпочинку, які приїждять з багатьох країн світу. До їх послуг десятки туристично-екскурсійних закладів: комплекси, готелі, турбази, притулки, кемпінги.

Туристично-оздоровчий комплекс «Магнолія» (рис. 2,2.1) розташований у центральній частині курортної Ялти в Піонерському парку в 700 метрах від набережної. Комплекс «Магнолія» складається з головного цілорічно працюючого корпусу з одно- і тримісними номерами, єврокотеджів і літніх дерев'яних будиночків [5]. У центрі Причорноморського парку в місті Ялта в знаходиться розважальний комплекс «Літо» (рис.3),[5]. Це не тільки чотиризірковий готель, але й боулінг-клуб, більярд і літній танцмайданчик на самому березі Чорного моря. Севастополь – велике портове місто на Південному заході Криму. Поряд із набережною в центрі міста розташований туристично-оздоровчий комплекс «Крим». Алушта – центр курортної зони Криму, простяглась більше ніж на 80 км від селища Партеніт біля підніжжя Аюдагу на заході до села Привітне на сході. В Алушті знаходиться більше ніж 15 санаторіїв, близько 30 пансіонатів, понад 40 баз відпочинку, дитячі табори, міні-пансіонати, серед яких можна виділити туристично-оздоровчий комплекс «Висхід» (рис. 4,4.1). Туристично-оздоровчий комплекс «Судак» розташований у Південно-східній частині Криму на березі Судакської бухти [5].

Висновок. Таким чином, проведений аналіз досвіду проектування і будівництва водно-туристичних комплексів показує, що в Україні та за її межами доцільно більш глибоко досліджувати архітектурно-планувальну організацію цих об'єктів, вивчати фактори та умови, що впливають на їх розміщення і

функціонально-планувальну структуру, розробляти нові експериментальні проекти.

Отже, аналіз досвіду проектування та будівництва водно-туристичних комплексів потребує комплексного наукового дослідження в цьому напрямку, вивчення впливу факторів на проектування таких туристичних об'єктів, визначення особливостей їх функціональної організації, розробки єдиної класифікації цих об'єктів.

Література:

1. Гагин Ю.А. Спортивные сооружения / Ю. А. Гагин: Учебник для ин-тов физ. культ / Ю. А. Гагин. – М.: Физкультура и спорт, 1976.- 327 с.
2. Лукьянова Л. Г. Рекреационные комплексы / Л. Г. Лукьянова, В. И. Цыбух.- К.: Вища шк., 2004.- 346 с.
3. Ніканоров С.О. Архітектура водно-туристичних комплексів / С.О. Ніканоров, К.: Бізнесполіграф, 2012. - 168 с.
4. Панченко Т. Ф. К вопросу о планировочной организации курортных комплексов // В сб.: Архитектурно-планировочная организация курортов и зон отдыха / Т. Ф. Панченко, Е. И. Вандаловская. – К. : Киев НИИП градостроительства, 1974. – 53 с.
5. Туристичні комплекси / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <http://yandex.ua.html>